

Det blir sällan så dåligt som man tror

För en ekonom är denna tid på året lite trivsam, vädrets makter förordar med slagregn och blåst att man bör avnjuta dagen på kontoret. Spannmålen och rapsen är bärgad och till stor del såld, hälften av grödorna för 2021 är etablerade och betleveranserna är igång och indikerar vart skörden tenderar att hamna. Med andra ord kan man uppskatta hur årets ekonomiska utfall ser ut att bli samt glimta förutsättningar för nästa säsong. Efter "rekord-året" 2019 hade man lite mer blygsamma förväntningar på 2020., Till en början var dessa förväntningar inte fel då pandemin knackade på dörren och skapade berg- och dalbana på spannmålsbörserna. Utöver detta var vårbruket lite knepigt då marken var hård och harven hade svårt att bita i. Sen kom en viss tids torka som gjorde att vissa betor valde att ta sovmorgon i det torra bruket. De försov sig med ca 3 veckor. Därefter fick den fina rapsen en rejäl frostkänga.

Nu när man nästan kan summera det hela går det att konstatera att året blev ganska bra. Skördarna överlag i vårt område för grödmixen hamnar på medel eller strax över – utöver detta har torkningskostnaden varit minimal. Vete- och rapspris är på mycket attraktiva nivåer, speciellt för att endast vara 2-3 månader efter skörd. Betorna som fick en tuff start med ojämn uppkomst verkar ha legat i hårdträning under sommaren för att sedan sprinta snabbare är normalt under september till november. Det gamla talesättet att det sällan blir så bra som man tror men att det heller inte blir så dåligt som man trodde verkar stämma åter igen. Som vanligt ser utfallet olika ut bland gårdarna men jag upplever generellt att det finns stark optimism igen i växtodlingen, vilket är välkommet!

Den mer erfarna lantbrukaren tar säkert det hela med ro då den av erfarenhet vet att det kommer bra tider följt av sämre tider, det är så råvarumarknader brukar se ut över tid. För oss lite yngre är de goda åren än mer betydelsefulla, de ger hopp om en ljus framtid. Optimismen har varit låg sedan spannmålspriset sjönk 2015 tillsammans med kraftiga minskningar av gårdsstöd. Som salt i såren kom avregleringen av sockermarknaden 2017 och torkan 2018. Många nystartare började kring 2015 till följd av nya stöden till unga lantbrukare som infördes, de har med andra ord fått en tuff start trots större bidrag.

Vi yngre har inte varit med om "den gamla goda tiden" när det gäller betorna, vad vi har förstått så utgjorde betorna en stor del (om inte hela?) resultatet på gården. Det är säkert en sanning med modifikation. På kort tid har även yngre lantbrukare fått uppleva de många upp och ner sidor som finns inom lantbruket. Det finns givetvis mycket kvar att lära som tex vad 5% ränta medför och vad det innebär att vara betodlare likt "den gamla goda tiden". Jag hoppas vi endast får lära oss det senare.

Nu håller vi tummarna att vintern bjuder på goda lagringsförhållande för våra betor, för just nu ser det ut som våra betor kommer få ligga längre än planerat.

Väl mött!

Axel Lundberg